

شناسایی شاخص‌های عملکرد نیروی انتظامی جهت برقراری امنیت اجتماعی مناطق گردشگرپذیر نوروزی با اتکاء به تکنیک دیمتل فازی

علی اکبر امین بیدختی^۱، نوید شریفی^۲

تاریخ دریافت: ۹۲/۰۸/۱۷
تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۱/۲۰

از صفحه ۳۳ تا ۵۲

پژوهشنامه جغرافیای انتظامی
سال اول، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۲

چکیده

امنیت اجتماعی و گردشگری دو مقوله وابسته به یکدیگر هستند، وجود احساس امنیت برای گردشگران می‌تواند رضایت و سفرهای آتی به مناطق بازدید شده را به همراه داشته باشد. ایجاد امنیت و ارائه خدمات حفاظتی به گردشگران، به خصوص گردشگران نوروزی که طیف وسیعی از هموطنان را شامل می‌شود از وظایف اصلی نیروی انتظامی و نهادهای ذیربط است، بنابراین هدف این پژوهش، شناسایی شاخص‌های عملکرد نیروی انتظامی در ایجاد امنیت اجتماعی گردشگران نوروزی است. جامعه آماری تحقیق شامل؛ گردشگران نوروز ۱۳۹۳ ورودی به شهر سمنان است که از این تعداد ۳۸۶ نفر به عنوان نمونه آماری با استفاده از روش تصادفی ساده انتخاب شدند. جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه محقق ساخته انجام شد. همچنین به منظور تحلیل داده‌ها از تکنیک دیمتل فازی بهره گرفته شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که حضور نیروی انتظامی و استقرار پایگاه‌های راهنما، تأثیرگذارترین و توانایی آرامش بخشیدن و کمک، تأثیرپذیرترین شاخص عملکرد نیروی انتظامی در تأمین امنیت اجتماعی گردشگران نوروزی است.

کلید واژه‌ها: امنیت اجتماعی، دیمتل فازی، نیروی انتظامی، گردشگر، نوروز.

۱- دانشیار دانشگاه سمنان (نویسنده مسئول)، رایانامه: aliaminbeidokhti@yahoo.com

۲- مربی مؤسسه غیر انتفاعی و غیر دولتی کومش

مقدمه

امنیت از مقولات بسیار مهم و رایج حیات بشری از گذشته‌های دور تا امروز بوده که ضمن پشت سر نهادن تحولات عمده در گذر زمان، نه تنها اهمیت آن کاهش نیافته، بلکه هر روز بر اهمیت آن نیز افزوده شده و ابعاد وسیع‌تری یافته است (صالحی امیری و نادری، ۱۳۸۹: ۵۰). امنیت در بسیاری از متون، مبنایی برای توسعه و پیشرفت محسوب شده و مقوله‌ای اساسی برای هر نظام اجتماعی است و کشورها اولویت اول خود را به برقراری امنیت در جامعه اختصاص می‌دهند. بوزان معتقد است که تهدیدات فیزیکی، اقتصادی و عوامل تهدید کننده حقوق و موقعیت، امنیت افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (بوزان، ۱۳۷۸). مولار با الهام از نظریات بوزان با توجه به هدف و مرجع امنیت و نوع تهدیدها، امنیت را در سه شکل ملی، اجتماعی و انسانی تقسیم‌بندی کرده است (کامران و عبادتی نظرلو، ۱۳۸۹: ۴۸). امنیت متکی بر دولت و ابزارهای رسمی حکومتی است و نیروهای حکومتی، مجریان اصلی و برقرار کنندگان امنیت هستند. نکته اساسی در برقراری امنیت در کشور ما، نقش و جایگاه ویژه نیروی انتظامی به عنوان یکی از ارکان مهم در این زمینه است (نجات و یاوری، ۱۳۸۸: ۱۲۷). مسئولیت مبارزه با اخلاط‌گران نظم و امنیت عمومی در همه جوامع بر عهده پلیس و نیروی انتظامی است و پلیس مظهر عدالت نمادین است. پلیس از منظر جامعه، سازمانی برای حراست و نگرهبانی از امنیت، برقراری نظم و دستگیری متخلفان است.

از طرف دیگر سازمان پلیس برای پاسخگویی و برخورداری از بیشترین کارایی، نیازمند تحول و همراه شدن با تحولات و پیچیدگی‌ها و شناسایی نیازها و خواسته‌های امنیتی مردم است (ترابی و همکاران، ۱۳۸۶: ۵۴). بی تردید عملکرد مناسب نیروی انتظامی می‌تواند بر روی احساس امنیت مردم تأثیر مثبت داشته باشد و فقدان آن، برقراری احساس امنیت را کند کرده و یا مانع از تحقق آن می‌شود (خوشفر، ۱۳۸۷: ۳). اهمیت پرداختن به موضوع امنیت در کشور از آنجا است که نتیجه یک نظرسنجی از سوی مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران، نشان می‌دهد که ۸۱ درصد از ایرانیان احساس ناامنی می‌کنند (کلاهیچیان، ۱۳۸۲: ۱۵۴). بنابراین نیروی انتظامی رویکرد جامعه محوری را برای بازسازی ساختارها و روش‌های اجرایی در مأموریت‌های محوله خود، انتخاب کرده است (کریمایی و همکاران، ۱۳۸۹: ۹). شناسایی شاخص‌های عملکرد نیروی انتظامی در تأمین

امنیت اجتماعی و احساس ایمنی در راستای برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح امنیت از اولویت برخوردار است. به‌ویژه امنیت شهروندان در عید نوروز که با سنت‌هایی مانند دید و بازدید نوروزی و مسافرت همراه است. در این زمان است که ایرانیان بیشتر از هر زمان دیگری به اماکن عمومی برای صله ارحام روی می‌آورند که این امر نقش نیروی انتظامی در حفظ امنیت را پررنگ‌تر می‌کند. با توجه به موارد ذکر شده، پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که؛ شاخص‌های عملکرد نیروی انتظامی در برقراری امنیت اجتماعی گردشگران نوروزی کدامند؟

بیان مسئله و اهمیت و ضرورت

انسان برای دستیابی به امنیت و احساس ایمنی، زندگی اجتماعی را برگزید و به موازات گسترش اجتماعات و با پیچیده‌تر شدن روابط و تعاملات اجتماعی، وارد روابط گوناگونی شد که عرصه‌های زندگی را تحت عناوین اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... از هم متمایز کرده و امنیت او را تحت تأثیر قرار داد. بدین ترتیب، بشر با تجمع و تشکیل جامعه، بستری نو برای تهدید امنیت خود فراهم آورد که از زندگی جمعی او ناشی می‌شد، او که برای فرار از ناامنی و دستیابی به احساس امنیت، جامعه را تشکیل داده بود، به زودی دریافت که این بار امنیت او نه تنها از سوی طبیعت و عوامل طبیعی، بلکه از سوی انسان‌ها و عوامل گوناگون اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نیز تهدید می‌شود. از این‌رو دغدغه همیشگی او برای دستیابی به احساس امنیت در مقوله‌ای جدید تحت عنوان «احساس امنیت اجتماعی»^۱ ظهور کرد که برای تأمین آن، باید علل و اسباب لازم را باید فراهم کرد (نبوی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۴).

در این خصوص دولت‌ها هر ساله نظرسنجی‌هایی را برای بررسی میزان امنیت اجتماعی شهروندان انجام می‌دهند. نتیجه نظرخواهی مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران نشان داد که شمار زیادی از ایرانیان احساس ناامنی می‌کنند (کلاهیچیان، ۱۳۸۲: ۱۵۴). در تأیید این مدعا می‌توان گفت که براساس شاخص‌های ناامنی در گزارش کیفیت زندگی سال ۲۰۰۸، نمره امنیت در ایران به میزان، ۲۰ از ۱۰۰ گزارش شده است. این در

حالی است که حتی کشورهای نظیر؛ سومالی، یمن، الجزایر و اتیوپی از سطح امنیتی بالاتر از ایران برخوردارند (باباخانی، ۱۳۸۸: ۸۵). همچنین در دیگر تحقیقات داخلی نیز همین واقعیت با وضوح بیشتری نشان داده شده است که جدول شماره یک، نتایج دو مورد از آخرین تحقیقات انجام شده در این خصوص را نشان می‌دهد.

جدول (۱): میزان احساس امنیت شهروندان در ابعاد چهارگانه (برحسب شاخص ۱۰۰-۰)

امنیت جانی	امنیت مالی	امنیت فکری	امنیت جمعی
۲۷.۲۶	۳۶.۳۲	۲۴.۴۴	۳۴.۲
۳۹.۷۳	۳۰.۵۷	۳۵.۶۴	۳۳.۷۲

منبع: باباخانی، ۱۳۸۸: ۸۵

براین اساس به نظر می‌رسد که ایجاد محیط‌های امن به اشکال مختلف از اولویت‌های اساسی برنامه‌ریزان انتظامی باشد. همچنین با افزایش آمار بزهکاری و کاهش احساس امنیت، نگرانی عمیقی در حوزه مدیریت مناطق تجمع افراد پدید آمده، به همین دلیل ملاحظات امنیتی و ایجاد برنامه‌های مختلف به منظور ایجاد بستری مناسب برای حفظ امنیت اجتماعی مردم از ضروریات است. ناامنی مکان‌ها و فضاهای عمومی، نشاط و سلامتی را در زندگی روزمره مختل می‌کند و با ایجاد مانع بر سر راه رشد فرهنگی و مشارکت عمومی، هزینه‌های زیادی را بر جامعه تحمیل می‌کند (زنگی آبادی و زنگنه، ۱۳۹۰: ۴۳). از این رو امنیت اجتماعی برای آحاد جامعه نسبت به بسیاری از موضوعات دیگر، ضروری‌تر است (مورایاما، ۲۰۱۲: ۲۴۷۵).

مبانی نظری

نخستین کسی که بحث امنیت اجتماعی را به صورت مدون مطرح کرد، بوزان^۱ بود. بوزان در کتاب «مردم، دولت‌ها و هراس»، امنیت را به پنج دسته؛ امنیت نظامی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی تقسیم می‌کند (قدرتی، ۱۳۸۸: ۹). به عقیده ایشان، عواملی که می‌تواند هویت یک جامعه را تهدید کند، ممکن است از سرکوب آزادی بیان تا مداخله در قابلیت‌های آن برای ابراز هویت خود، متغیر باشد. در

۱- Murayama

۲- Buzan

هر حال تهدیدات تأثیرگذار بر اجتماع زمانی رخ می‌دهد که جامعه به این نتیجه می‌رسد که در شرایط کنونی، هویت «ما» مورد تهدید و تعرض واقع شده است (نبوی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۰). مک سوئینی در تعریف امنیت اجتماعی می‌گوید: «امنیت اجتماعی آن است که چگونه جوامع، منافع و هویت‌شان را خلق و باز تولید می‌کنند» (بیلجین، ۲۰۰۳: ۷۸-۸۲). احساس امنیت اجتماعی را از حیث شمولیت و فراگیری، می‌توان امنیت عمومی نیز قلمداد کرد که حوزه‌های امنیت جمعی و گروهی را پوشش می‌دهد. در میان نظریه‌پردازان امور امنیتی، «ویور»^۲ احساس امنیت اجتماعی را توانمندی جامعه برای مراقبت از خصوصیات و ویژگی‌های بنیادین خود در شرایط تغییر و تهدیدات عینی و احتمالی تعریف کرده و بر ارتباط نزدیک میان هویت جامعه و امنیت تأکید داشته و خاطر نشان می‌کند که جامعه، امنیت هویتی‌اش را می‌طلبد (امین بیدختی و شریفی، ۱۳۹۲: ۵۶).

به هر حال، امنیت مفهوم پیچیده‌ای است که تعریف واحد و مشخصی ندارد. امنیت، پدیده‌ای ادراکی و احساسی است، یعنی این اطمینان در مردم، دولت مردان و تصمیم‌گیران به وجود آید که برای ادامه زندگی بدون دغدغه، امنیت لازم وجود دارد. در تعریف لغوی، امنیت شامل محافظت در مقابل خطر، احساس ایمنی و رهایی از تردید است. در فرهنگ معین، امنیت به معنای ایمن شدن و بیم نداشتن تعریف شده است (امین بیدختی و شریفی، ۱۳۹۲: ۴۹). نیاز به احساس امنیت یکی از نیازهای اساسی انسان است که در نظریهٔ مازلو به آن پرداخته شده است. این‌گونه می‌توان استدلال کرد که هم دولت می‌تواند با کارآمدی نهادهای تحت کنترل خود به ویژه نهادهایی که مستقیم با امنیت اجتماعی مرتبط هستند، به ایجاد امنیت یا ناامنی کمک کند و هم جامعه از طریق شبکه‌ها و انجمن‌های داوطلبانه در چارچوب مفهوم جامعهٔ مدنی، به ایجاد احساس امنیت اجتماعی شهروندان یاری می‌رساند (قدرتی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۵).

والتر از همه، مفهوم امنیت اجتماعی در قرآن کریم کاربرد فراوانی دارد. در حدود ۱۲٫۶۱ درصد از آیه‌های این کتاب مقدس پیرامون ایمنی و امنیت بحث کرده است (فراستخواه، ۱۳۷۶: ۲۸۱-۲۸۲). در روایات متعدد از معصومین (ع) نیز به نقش و

۱- Bilgin

۲- Wavier

اهمیت امنیت اشاره شده است. پیامبر(ص) فرموده‌اند؛ «نعمتان مکفورتان، الا من و العافیه»، یعنی دو نعمت هستند که قدر آنها شناخته نمی‌شود و کفران می‌گردند؛ امنیت و عافیت. «ماهیه العیش فی الامن»، اصل و اساس زندگی امنیت است. حضرت امام خمینی(ره) نیز فرمایشات گهرباری در زمینه امنیت داشته‌اند، از جمله فرمانی که در ۲۴ آذر ۱۳۶۱ خطاب به قوه قضاییه و دیگر ارگان‌های اجرایی داده‌اند که به فرمان هشت ماده‌ای معروف است (صحیفه نور، ج ۱۷: ۱۴۲). ایشان معتقدند که اطمینان بخشیدن به مردم، احترام به مال و آبروی مردم و حفاظت از آن، حفظ حریم مردم و مبارزه با مظاهر فساد، تعامل با سایر قوای مسلح برای ایجاد امنیت و هماهنگی با مردم در ایجاد نظم و امنیت از جمله شاخص‌های امنیت اجتماعی کشور است (امین بیدختی و شریفی، ۱۳۹۲: ۵۱).

در یک دسته‌بندی کلی، امنیت اجتماعی را می‌توان به سه بُعد امنیت مالی، امنیت جانی و امنیت سیاسی^۱ تقسیم‌بندی کرد. بوزان و ویور معتقدند که هدف اصلی انسان‌ها از این که خود را در اختیار دولت قرار می‌دهند، حفظ دارایی آنها است. منظور از دارایی؛ امنیت جانی، امنیت سیاسی و امنیت مالی است که در حال عادی فاقد امنیت هستند. در این خصوص می‌توان گفت:

امنیت جانی: هرگونه تهدیدی که بر علیه جان انسان‌ها وجود داشته باشد، امنیت جانی آنها را از بین می‌برد.

امنیت مالی: دارایی و اموال افراد تا چه حد در امنیت است و این دارایی‌ها مورد تهدید قرار نگیرد.

امنیت سیاسی: افراد جامعه تا چه حد احساس می‌کنند که می‌توانند، باورهای خود را آزادانه بیان نمایند و فعالیت‌های سیاسی، پیامد منفی برای آنها نداشته باشد (امین بیدختی و شریفی، ۱۳۹۲: ۵۳).

از دید کیفی، امنیت به سه سطح تقسیم می‌شود. در سطح منفعل، امنیت زمانی تأمین می‌شود که آسیب و ناامنی در جامعه ایجاد شده و نظام اجتماعی و سیاسی به

۱- life Security, Property Security and Political Security

صورت منفعلانه در راستای رفع و مقابله با آن از سوی دستگاه‌های ذیربط دست به اقداماتی می‌زنند، مانند کشف جرایم و مجازات مجرمین از سوی دستگاه‌های انتظامی و قضایی و اطلاعاتی (سلین،^۱ ۲۰۱۲: ۱۲۱۵). در سطح دوم، امنیت به صورت پیشگیری تأمین خواهد شد، یعنی قبل از بروز ناامنی، نظام اجتماعی و سیاسی به صورت فعال وارد عمل شده و مانع ایجاد بروز مؤلفه‌های ناامنی در جامعه می‌شود. در سطح سوم، امنیت در جامعه وجود دارد و به صورت فرافعال امنیت تأمین خواهد شد. در این سطح، امنیت از رویکرد سلبی خارج شده و یک رویکرد ایجابی تولید می‌شود. بنابراین برای تولید این نوع رویکرد امنیتی بیشتر نیاز به تلاش فکری، علمی و پژوهشی است، بطوری‌که در این رویکرد باید شاخص‌ها و مؤلفه‌های امنیت را شناسایی یا طراحی کنیم که نشانگر وضعیت مطلوب باشد (شربتیان، ۱۳۹۲: ۱).

بررسی‌ها گویای این مطلب است که احساس فقدان امنیت برخی از کشورها به واسطه نوع حکومت، افزایش بزهکاری، کنترل نکردن مجرمان، ناکارآمدی نیروهای پلیس، محرومیت‌های اقتصادی و... ناشی از فقدان امنیت مالی، جانی و روانی در جامعه است. به‌طور طبیعی، فقدان امنیت، احساس آن را در شهروندان کاهش خواهد داد، بنابراین در برخی از جوامع با وجود امنیت قابل قبول و تحرک نیروهای پلیس در مقابله با متجاوزان و مجرمان و تأمین حداقل نیازهای مردم توسط دستگاه‌های مربوطه، احساس فقدان امنیت در شهروندان به نسبت وجود امنیت رقم بالاتری را نشان می‌دهد (پناهی و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۹۱).

رادینگتون معتقد است که پلیس زمانی می‌تواند نظم را به وجود بیاورد که از نظر قانونی به هنگام ضرورت با استفاده از زور قادر باشد تا دیگران را وادار به پذیرش نظم کند و این امر بستگی کامل به تحقیق صلاحیت پلیس در این خصوص دارد. بنابراین اگر صلاحیت و مشروعیت پلیس مورد قبول قرار گیرد، اغتشاشات بالفعل و بالقوه به حداقل خواهد رسید (نویدنیان، ۱۳۸۴: ۴۶).

در جامعه ما نقش نیروی انتظامی در حفظ امنیت شهروندان بر کسی پوشیده نیست. در سالیان اخیر نیروی انتظامی توانسته است با به اجرا گذاشتن طرح‌های

اجتماعی گوناگون، تا حدود زیادی در بهبود وضعیت امنیت اجتماعی شهروندان به طور مؤثر نقش پررنگی ایفا کند. به نظر می‌رسد که در زمان اعیاد و اوقات فراغت، مردم بیشتر از زمان‌های دیگر نیاز به حمایت نیروی انتظامی برای برقراری امنیت دارند و عید نوروز یکی از مهم‌ترین اعیاد در کشور ما است که به دنبال آن سیل عظیمی از جابه جایی‌ها و ورود مردم به مناطق طبیعی برای گذران اوقات فراغت و دید و بازدیدها را به دنبال دارد. از این حیث، امنیت اجتماعی برای کسانی که به منظور گردشگری، استراحت، بازیابی نیروی از دست رفته، افزایش شناخت و آگاهی، روابط انسانی و... به مناطقی غیر از مسکن و مأوای همیشگی راهی می‌شوند، امری مهم تلقی می‌شود (نجیمی، ۱۳۸۵: ۸۲). از این‌رو دو مفهوم امنیت و گردشگری دارای رابطه دو سویه هستند، بنابراین برای حفظ امنیت روانی گردشگران، وجود پلیس در مناطق گردشگری به همراه عملکرد مناسب در این مناطق الزامی است. در این خصوص می‌توان بیان کرد که چنانچه شاخص‌های عملکردی مناسب نیروی انتظامی برای حفظ امنیت اجتماعی گردشگران تعریف شود، می‌توان با جمع‌آوری نظرات مسافران نوروزی، میزان موفقیت نیروی انتظامی در برقراری امنیت اجتماعی را مشخص کرد.

پیشینه تجربی تحقیق

نتایج تحقیقات تجربی نشان می‌دهد که وجود امنیت نقش اساسی در تصمیم افراد برای گردشگری از منطقه‌ای خاص دارد. صیدانی و همکاران (۱۳۸۹: ۱۰۶) در مطالعه خود به بررسی نقش امنیت در توسعه توریسم پایدار پرداخته و متذکر می‌شوند که در ایران، وجود نگاه امنیتی به مقوله گردشگری و تصویر غیرصحیح از کشورمان در مجامع جهانی و ناتوانی نیروهای حافظ نظم و امنیت در ایفای وظایف خود در قبال گردشگران، از عوامل اساسی جلوگیری از جذب گردشگر به کشور است. اصفهانی (۱۳۸۷: ۲۳) در تحقیق خود بیان کرد که بیشتر گردشگرانی که به ایران سفر می‌کنند در ابتدای ورود احساس فقدان امنیت دارند، ولی در انتهای سفر، مناطق را امن تلقی می‌کنند. موردوج^۱ نیز در تحقیقی با عنوان توسعه توریست در استونی به این نتیجه رسید که اعتماد و

امنیت گردشگران جایگاه اساسی در توسعه گردشگری منطقه دارد (نیل بروس،^۱ ۲۰۱۳: ۱۴). پژوهش تاجران و همکاران (۱۳۸۸: ۵۸۴) نشان داد که حضور به موقع و سریع فعالیت‌های پلیس ۱۱۰، جمع‌آوری اراذل و اوباش، سرعت عمل پلیس در کشف جرایم، وجود گشت‌های منظم پلیس و در دسترس بودن پلیس در شرایط اضطراری، می‌تواند تا حدود زیادی زمینه‌ساز امنیت افراد باشد. مطالعات حیدری (۱۳۸۷: ۶) نشان می‌دهد که میزان احساس امنیت زنان زنجان تا حدود زیادی به فراوانی حضور پلیس در صحنه، سهولت دسترسی به سرویس‌ها و خدمات پلیس و نحوه عملکرد پلیس بستگی دارد. بیات و همکاران معتقدند که امنیت ذهنی افراد تا حدود زیادی به حفظ احترام افراد توسط پلیس و پاسخگویی مناسب به نیاز آنها مرتبط است (بیات و بهرامی، ۱۳۸۸: ۲۳).

تحقیقات احمدی (۱۳۸۸: ۹۵) مشخص کرد که عواملی مانند؛ اختیارات پلیس، در صحنه بودن پلیس، تعامل پلیس با جامعه و تجهیزات پلیس، چهار رکن اساسی در تأمین احساس امنیت اجتماعی افراد است. ادو و مارکو^۲ در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که میزان مؤثر بودن پلیس در احساس امنیت و حفاظت در مقابل قربانی شدن ساکنین نقش بسزایی دارد. نتایج نشان می‌دهد که ساکنان از پلیس توقع دارند تا به سرعت و به طور مناسب عکس‌العمل نشان دهد. همچنین آنها خواهان نظم، اجرای سختگیرانه قانون، حمایت، فهم، میانجیگری در مقابل خطرات و ناامنی‌های احتمالی از طرف پلیس هستند (میرکو،^۳ ۲۰۰۲: ۱۵۳-۱۵۶). پژوهش تاجران و کلاکی در شهر تهران نشان داد که اگر پلیس در رفتار حرفه‌ای خود از تعهد، صحت عمل، قانونمداری و دریافت نکردن رشوه بهره‌برد، شهروندان احساس امنیت بیشتری خواهند کرد (ضرابی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۰۶). عبدی و همکاران تلاش کردند تا به بررسی نقش پلیس اجراییات در احساس امنیت گردشگران مراجعه کننده به بوستان‌ها بپردازند، یافته‌ها نشان داد که بین اقدامات پلیس اجراییات در سطح بوستان‌ها و میزان احساس امنیت مردم، میزان حضور مردم در سطح بوستان‌ها و میزان کاهش حضور مجرمان در سطح بوستان‌ها، رابطه معناداری وجود دارد. بر اساس مدل تحقیق، سه عامل قاطعیت، حضور در صحنه و کوشش نیروی انتظامی،

۱- Neil Bruce

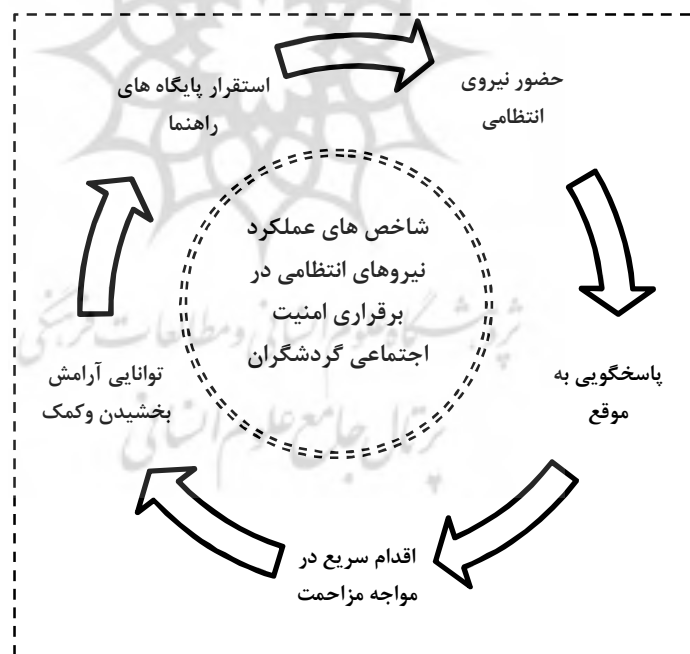
۲- Adu-Mireku

۳- Mireku

نقش اصلی در افزایش احساس امنیت گردشگران بوستان‌های شهر تهران ایفا می‌کنند (عبدی و همکاران، ۱۳۸۸: ۵۹۳). احسانی فرد و همکاران نشان دادند که نقش نیروی انتظامی و میزان عملکرد آنها از جمله؛ سرعت پاسخگویی، اقدام صحیح، توانایی حل نزاع، گشت زنی و دیگر عوامل می‌تواند تا حدود زیادی در احساس امنیت افراد نقش داشته باشد (درینا^۱ و همکاران، ۲۰۱۴: ۱۱۰-۱۱۲).

مدل مفهومی

پژوهش حاضر با نگاهی جامع به تحقیقات تجربی و ادبیات نظری از جمله تحقیق، اصفهانی (۱۳۸۷)، تاجران (۱۳۸۸)، حیدری (۱۳۸۷)، احمدی (۱۳۸۸)، تاجران و کلاکی (۱۳۹۰)، عبدی و همکاران (۱۳۸۸) و ادو و مارکو (۲۰۰۲)، توماس (۲۰۰۸)، مورایاما (۲۰۱۲) و جانسون (۲۰۱۳) مدل مفهومی را ارائه کرده تا به وسیله آن بتوان شاخص‌های عملکرد نیروی انتظامی را که در برقراری و حفظ امنیت اجتماعی حائز اهمیت است از دید گردشگران نروزی شناسایی کند.

نمودار(۱): مدل مفهومی تحقیق

منبع: یافته‌های تحقیق

روش تحقیق

پژوهش حاضر از منظر هدف، کاربردی و از حیث روش در زمره تحقیقات علی-معلولی است. جامعه آماری پژوهش را مسافران شهر سمنان در نوروز ۱۳۹۳ تشکیل می‌دهند. پرسشنامه به منظور گردآوری داده‌ها شامل گویه‌هایی برای شناسایی و تعیین روابط علت و معلولی بین شاخص‌های عملکردی مؤثر بر امنیت اجتماعی گردشگران نوروزی در قالب مقایسات زوجی تدوین شد. به منظور نمونه‌گیری از روش تصادفی ساده استفاده شد که بر اساس فرمول حجم جامعه نامحدود، ۳۸۶ نفر از مسافران به عنوان نمونه انتخاب شدند. قابل ذکر است که تحلیل داده‌ها با اتکاء به تکنیک دیمتل فازی انجام شد، این تکنیک که اولین بار توسط دانشمندان امریکایی در بین سال‌های ۱۹۲۶ تا ۱۹۷۲ ارائه شد، روشی برای مسائل پیچیده بود. این تکنیک براساس نظریه گراف ساخته شد که قادر بود تا مسائل را با روش ساده حل کند ولی عیبی که بر تکنیک دیمتل وارد است، یعنی تصمیم‌گیری در شرایط فقدان اطمینان، موجب ارائه تکنیک دیمتل فازی شد. روش دیمتل فازی با استفاده از متغیرهای زبانی فازی، تصمیم‌گیری را در شرایط فقدان اطمینان محیطی، آسان می‌کند، دیمتل به سنجش نظرات خبرگان پیرامون یک موضوع یا متغیر می‌پردازد. در این روش می‌توان علاوه بر تعیین استقلال و وابستگی، جهت و شدت تأثیرگذاری را نیز مشخص کرد. روش دیمتل روشی جامع برای بررسی رابطه و تعیین تأثیرگذارترین و تأثیرپذیرترین متغیر (وابستگی درونی و تأثیر متقابل عوامل) است.

یافته‌ها

در این مبحث برای گویاتر شدن نتایج، مراحل جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها بیان خواهد شد. در گام ابتدایی نیازمند تعیین معیارهایی برای تصمیم‌گیری هستیم، به منظور رفع فقدان اطمینان، معیارها با توجه به معیارهای زبانی جدول شماره دو، در اختیار تصمیم‌گیرندگان گذاشته شد.

جدول (۲): مقیاس‌های زبانی برای مقایسات زوجی

مقادیر فازی	واژه‌های زبانی برای مقایسات زوجی
(۰.۷۵, ۰.۷۵, ۱)	تأثیر خیلی زیاد
(۰.۵, ۰.۷۵, ۱)	تأثیر زیاد
(۰.۲۵, ۰.۵, ۰.۷۵)	تأثیر کم
(۰, ۰.۲۵, ۰.۵)	تأثیر خیلی کم

منبع: یافته‌های تحقیق

سپس ماتریس $\tilde{O} = 5 \times 5$ که از ادغام نظرات گردشگران با توجه به پنج شاخص عملکردی نیروی انتظامی در حفظ امنیت مسافران نوروزی منتج شده، محاسبه شد. بعد از اینکه ماتریس تصمیم‌گیری اولیه به‌دست آمد، اقدام به نرمال کردن ماتریس اولیه شد، برای دستیابی به این منظور از فرمول آتی بهره گرفته شد.

$$\tilde{Z}_h = k \times \tilde{o}_h \quad h=1,m,u$$

$$k = \min \left(\frac{1}{\max_{1 \leq j \leq n} \sum_{i=1}^n |\tilde{o}_{ij}|}, \frac{1}{\max_{1 \leq i \leq n} \sum_{j=1}^n |\tilde{o}_{ij}|} \right) \quad i, j \in \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

بعد از نرمال کردن نظر افراد در ارتباط با رابطه بین معیارهای مؤثر عملکرد نیروی انتظامی در برقراری امنیت مسافران نوروزی، می‌بایست $(\mathbf{1}_{ij}^n, \mathbf{m}_{ij}^n, \mathbf{u}_{ij}^n)$ ماتریس \tilde{V} محاسبه شود. ماتریس \tilde{V} برای محاسبه \tilde{V}_{ij} مربوط به ماتریس‌ها محاسبه شد، از فرمول‌های زیر برای به‌دست آوردن ماتریس \tilde{V} مربوط به حدهای فازی استفاده شده است. در نهایت با ترکیب سه ماتریس، \tilde{V} حاصل شد.

$$i_{ij}^n = \tilde{Z}_i \times (I - \tilde{Z}_i)^{-1}$$

$$m_{ij}^n = \tilde{Z}_m \times (I - \tilde{Z}_m)^{-1}$$

$$u_{ij}^n = \tilde{Z}_u \times (I - \tilde{Z}_u)^{-1}$$

جدول (۳): ماتریس محاسبه شده \tilde{V}

حضور نیروی انتظامی	پاسخگویی به موقع	اقدام سریع در مواجهه با مزاحمت	توانایی آرامش بخشیدن و کمک	استقرار پایگاه‌های راهنما	
۰.۰۶۳۲	۰.۰۳۵۷	۰.۰۲۴۵	۰.۰۳۶۹	۰.۰۴۲۹	حضور نیروی انتظامی
۰.۰۲۳۶	۰.۰۲۶۹	۰.۰۲۳۶	۰.۰۱۴۲	۰.۰۳۵۲	
۰.۰۶۹۱	۰.۰۲۵۸	۰.۰۵۶۲	۰.۰۲۳۵	۰.۰۲۶۹	
۰.۰۲۵۸	۰.۰۱۴۵	۰.۰۴۲۱	۰.۰۱۵۲	۰.۰۵۶۲	پاسخگویی به موقع
۰.۰۱۲۵	۰.۰۳۶۹	۰.۰۳۶۲	۰.۰۴۷۵	۰.۰۴۲۱	
۰.۰۴۵۲	۰.۰۵۷۲	۰.۰۲۶۹	۰.۰۲۵۰	۰.۰۳۶۲	
۰.۰۶۳۵	۰.۰۳۶۹	۰.۰۳۶۴	۰.۰۳۶۵	۰.۰۲۶۹	اقدام سریع در مواجهه مزاحمت
۰.۰۴۷۸	۰.۰۲۱۴	۰.۰۴۲۱	۰.۰۱۲۸	۰.۰۵۶۲	
۰.۰۲۶۴	۰.۰۲۵۴	۰.۰۳۶۵	۰.۰۲۵۰	۰.۰۱۵۲	
۰.۰۴۹۶	۰.۰۲۱۸	۰.۰۵۶۲	۰.۰۵۶۲	۰.۰۱۷۸	توانایی آرامش بخشیدن و کمک
۰.۰۲۷۸	۰.۰۳۶۵	۰.۰۴۲۱	۰.۰۴۲۱	۰.۰۲۶۳	
۰.۰۲۴۱	۰.۰۱۵۴	۰.۰۳۶۲	۰.۰۳۶۲	۰.۰۳۵۴	
۰.۰۳۶۵	۰.۰۳۹۸	۰.۰۲۶۹	۰.۰۲۶۹	۰.۰۵۵۲	استقرار پایگاه‌های راهنما
۰.۰۲۷۴	۰.۰۲۷۴	۰.۰۵۶۲	۰.۰۲۳۶	۰.۰۹۶۳	
۰.۰۱۴۷	۰.۰۱۴۴	۰.۰۱۵۳	۰.۰۱۵۷	۰.۰۷۵۴	

منبع: یافته‌های تحقیق

پس از غیر فازی کردن اعداد حاصل، میزان حد آستانه برای حذف کردن معیارهای کم اثر در مدل محاسبه شد. در روش دیمتل، حد آستانه مشترکی برای تمامی درایه‌ها مشخص می‌شود، سپس درایه‌هایی که عدد آن بیشتر از حد آستانه است در ماتریس \tilde{U} وارد شده و به جای درایه‌هایی که عدد آن کمتر از حد آستانه است، عدد صفر قرار می‌گیرد.

$$T_s = \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m V_{ij}}{m \times n} =$$

$$TS = \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n V_{ij}}{m \times n} = \frac{\sum_{i=1}^n D_i}{m \times n} = \frac{\sum_{j=1}^m R_j}{m \times n}$$

$$\begin{cases} U_{ij} = V_{ij} & V_{ij} \geq Ts \\ U_{ij} = 0 & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

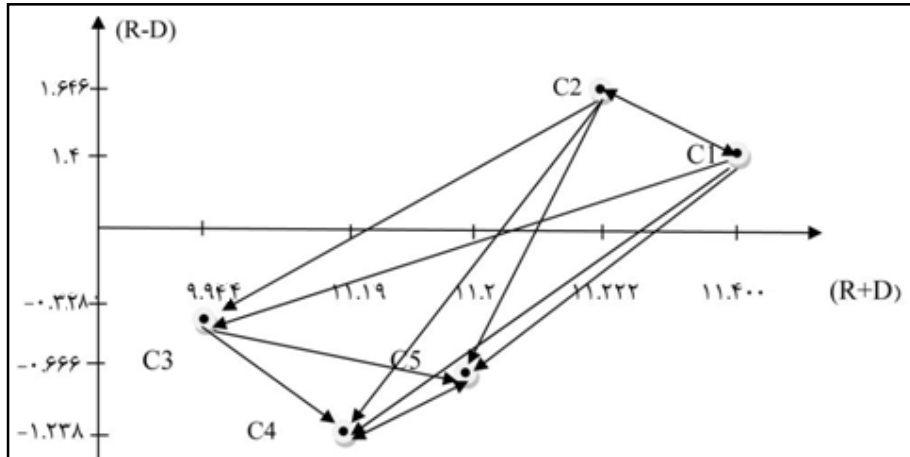
بعد از این مرحله، باید محاسبه (R+D) انجام شود که در آن D، جمع ردیف و R، جمع ستون است و با توجه به روش مرکز جاذبه از حالت فازی خارج شدند. سپس (D+R) و (D-R) محاسبه شد که نتایج محاسبه به شرح جدول شماره چهار گزارش می‌شود.

جدول (۴): محاسبه R+D

D-R	D+R	R	D	شاخص‌ها
۱.۴۰	۱۱.۴۰۰	۵.۰۰	۶.۴۰	استقرار پایگاه‌های راهنما
۱.۶۴۶	۱۱.۲۲۲	۴.۷۸۸	۶.۴۳۴	حضور نیروی انتظامی
-۰.۳۲۸	۹.۹۴۴	۵.۱۳۶	۴.۸۰۸	اقدام سریع در مواجهه با مزاحمت
-۰.۶۶۶	۱۱.۱۹	۵.۹۲۸	۵.۲۶۲	پاسخگویی به موقع
-۱.۲۳۸	۱۱.۲۰	۶.۲۱۹	۴.۹۸۱	توانایی آرامش بخشیدن و کمک

منبع: یافته‌های تحقیق

آخرین مرحله، رسم نمودار تأثیر مستقیم و غیر مستقیم با توجه به (D+R) و (D-R) است که شامل درجه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری هر یک از شاخص‌ها است.

نمودار(۱): روابط علی بین شاخص‌های عملکردی نیروی انتظامی در برقراری امنیت گردشگران نوروزی

منبع: یافته‌های تحقیق

بحث و نتیجه‌گیری

همانطور که در جدول شماره چهار ملاحظه می‌شود، شاخص C_1 و C_2 با مقدار $D-R$ (۱.۴۰) و (۱.۶۴۶) به ترتیب اثرگذارترین شاخص‌های عملکرد نیروی انتظامی بر امنیت اجتماعی گردشگران نوروزی هستند. بنابراین هر چه مقدار $D-R$ مثبت‌تر باشد، قطعاً یک نفوذکننده قوی و هر چه منفی‌تر باشد، یک نفوذپذیر قوی است. از این رو شاخص‌های C_4 ، C_5 و C_3 با مقادیر (-۱.۲۳۸)، (-۰.۶۶۶) و (-۰.۳۲۸) به ترتیب دارای کمترین تأثیر بر شاخص‌های دیگر و در نتیجه، تأثیرپذیرترین آنها هستند. همانطور که ملاحظه شد، حضور نیروی انتظامی و استقرار آنها در مناطق مورد بازدید گردشگران نوروزی مهمترین شاخص اثرگذار بر دیگر شاخص‌ها و به تبع آن بر امنیت اجتماعی مسافران است. در این راستا تحقیقات قرایی و همکاران نیز نشان داد که حضور پررنگ و مؤثر پلیس از عوامل اساسی در احساس امنیت مردم است. جین جاکوبز نیز بیان می‌دارد که امنیت مناطق شهری و گردشگری به وسیله پلیس تضمین می‌شود و توضیح می‌دهد که چشم‌هایی می‌باید همواره خیابان‌ها را بنگرد تا بدان وسیله عابران احساس امنیت داشته باشند (جیکوبز، ۱۳۸۶: ۴۵). در تحقیق ربانی و همکاران (۱۳۸۵) در شهر بهارستان، نقش و حضور پلیس به عنوان شاخص مهمی در ارتقاء امنیت اجتماعی ساکنان شهر بیان شد (افشارکهن، ۱۳۸۲: ۴۸).

تحقیقی در همین راستا، بیات (۱۳۸۷: ۱۰) بیان می‌کند که به هر اندازه نیروهای انتظامی در سطح جامعه بتوانند با حضور فعال خود و تکیه بر سه اصل سرعت، دقت و صحت انجام وظیفه کنند، زمینه برای گسترش ناامنی کاسته شده، فرآیند جرم در حیطه کنترلی پلیس قرار خواهد گرفت و در این اوضاع، فضای توسعه امنیت اجتماعی فراهم خواهد شد. در خصوص شاخص‌های اقدام سریع در مواجهه با مزاحمت، پاسخگویی به موقع و توانایی آرامش بخشیدن، لامبورپالو^۱ (۲۰۰۷: ۱۰۵) معتقد است که شهروندان از پلیس توقع دارند تا به سرعت و به طور مناسب عکس‌العمل نشان دهد. کین^۲ دریافت که حضور به موقع و مقتدرانه پلیس می‌تواند تا حدود زیادی در کاهش جرایم خوشونت بار و احساس امنیت در بین مردم نقش داشته باشد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۸).

به هر حال وقوع جرم و امنیت اجتماعی رابطه‌ای معکوس دارند. امن بودن محیط جرم در مناطق گردشگری از دو سو موجب سلب امنیت اجتماعی می‌شود. اول آنکه وقتی آحاد مسافران به این باور برسند که محیط برای مجرمان امن است، به طور قهری و طبیعی، حتی اگر هیچ جرمی هم به وقوع نپیوسته باشد، دچار ناامنی ذهنی می‌شوند. از سوی دیگر، امن بودن محیط جرم باعث می‌شود که مجرم به سهولت مرتکب جرم شود و در نتیجه، امنیت اجتماعی به طور عینی، سلب شود یا کاهش پیدا کند. بنابراین وظیفه پلیس این است که با استقرار در مناطق پر ازدحام مسافران نروزی و حضور به موقع و سریع خود، بتواند زمینه آرامش بخشیدن و کمک به افراد را در صورت نیاز فراهم کند تا بدین وسیله امنیت اجتماعی شهروندان را بهبود بخشد. در ادامه با توجه به یافته‌های حاصله، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

- در نظر گرفتن مناطق مناسب گردشگران و تبلیغات برای ترغیب گردشگران به منظور استفاده از مناطق مذکور و حضور پلیس در این مناطق؛
- فراهم کردن امکانات ارتباطی شامل؛ تلفن‌های بی‌سیم در مناطق طبیعی (پارک‌های جنگلی، اطراف آبشارها و...) دور از پوشش تلفن همراه برای ارتباط هر چه سریعتر گردشگران در صورت مواجهه با مشکلات امنیتی؛

۱- Lambropoulo

۲- Kane

- تجهیز نیروی انتظامی به وسایل نقلیه مناسب برای دسترسی سریع به مناطق طبیعی و صعب‌العبور برای کمک احتمالی به گردشگران طبیعت؛
- آموزش ضمن خدمت توسط تیم روانشناس و مشاوره در خصوص نحوه برخورد مناسب و محترمانه همراه با اقتدار در صورت مواجهه با اخلاگران نظم اجتماعی در مناطق گردشگرپذیر؛
- عکس‌العمل سریع در صورت نیاز گردشگران به حمایت برای جلب اعتماد عمومی و بهبود رضایت گردشگران از نیروی انتظامی؛
- فراهم کردن امکانات زیرساختی برای دریافت گزارش‌های مردمی به صورت پیامکی از گردشگران و اقدامات سریع و تصمیم‌گیری‌های آتی؛
- استقرار ایستگاه‌های سیار نیروی انتظامی در مناطق گردشگر پذیر؛
- پخش آگهی‌های تبلیغاتی به‌منظور آموزش نکات امنیتی به گردشگران در مناطق گردشگر پذیر.

منابع

- احمدی، محمد حسین (۱۳۸۸). بررسی نقش پلیس در احساس امنیت دانش آموزان شهر تهران- دختر و پسر. نشریه پلیس زن، شماره‌های ۹ و ۱۰.
- اصفهانی، نوشین (۱۳۸۷). تحلیل عوامل موثر بر جهانگردی ورزشی ایران و ارائه مدل برنامه‌ریزی استراتژیک. رساله دکتری در رشته مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران.
- امین بیدختی، علی اکبر؛ شریفی، نوید (۱۳۹۲). دینداری و سرمایه اجتماعی حامی امنیت اجتماعی. فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۳۳.
- باباخانی، فرهاد (۱۳۸۸). بررسی عوامل موثر بر احساس امنیت با تأکید بر نقش پلیس. فصلنامه مطالعات اجتماعی، شماره ۲۱.
- بوزان، باری (۱۳۷۸). مردم، دولت ها و هراس. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- بیات، بهرام؛ بهرامی، مهدی (۱۳۸۸). پلیس در آینه نگرش شهروندان تهرانی. نشریه دانش انتظامی، شماره ۴۰ و ۴۱.
- پناهی، حمید؛ اکبریان، مهدی؛ جاوید، نورمحمد؛ ناصری نژاد، علی (۱۳۸۹). افزایش احساس امنیت شهروندان شهر ری با اجرای طرح مبارزه با اراذل و اوباش. فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، دوره جدید، شماره ۲۲.
- تاجران، عزیزالله؛ کلاکی، حسن (۱۳۸۸). بررسی تأثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت شهروندان تهران. فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال چهارم، شماره ۴.
- ترابی، یوسف؛ پاینده، علی؛ حاجی‌زاده، محسن (۱۳۸۶). عملکرد پلیس در اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی با رویکرد مواد مخدر از دیدگاه مردم یزد. فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال سوم، شماره ۱.
- جیکوبز، جین (۱۳۸۶). مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی. ترجمه حمیدرضا پارسی و آرزو افلاطونی، تهران: دانشگاه تهران.
- حیدری، خدیجه (۱۳۸۶). سنجش رابطه بین نحوه عملکرد پلیس انتظامی با میزان احساس امنیت اجتماعی زنان در شهر زنجان. نشریه پلیس زن، شماره‌های ۷ و ۸.
- خوشفر، غلامرضا (۱۳۸۴). بررسی مشارکت مردم در ایجاد، حفظ و گسترش امنیت اجتماعی مراکز شهرستان‌های استان مازندران. مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، معاونت اجتماعی ناجا، تهران: انتشارات گلپویه.
- زنگی آبادی، علی؛ زنگنه، مهدی (۱۳۹۰). سنجش احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهرهای کوچک و مرزی. فصلنامه دانش انتظامی، سال ۱۳، شماره ۱.

- شربتیان، محمد حسن (۱۳۹۲)، «تأملی نظری بر جامعه شناسی امنیت اجتماعی»، قابل بازیابی در آدرس: <http://anthropology.ir/node/۱۹۳۶۸>
- صالحی امیری، سیدرضا؛ نادری، افسر(۱۳۹۰). مبانی نظری و راهبردی مدیریت ارتقای امنیت اجتماعی و فرهنگی در تهران. فصلنامه راهبرد، دوره ۲۰، شماره ۵۹.
- صیدایی، اسکندر؛ هدایتی مقدم، زهرا (۱۳۸۹). نقش امنیت در توسعه گردشگری. فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، سال چهارم، شماره ۸.
- ضرابی، اصغر؛ شرفی، زکیه؛ زنگنه، مهدی(۱۳۹۱). سنجش عوامل مؤثر بر احساس امنیت شهروندان شهر مشهد با تأکید بر عملکرد پلیس و رسانه های جمعی. پژوهش های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۲.
- طاهری، زهرا؛ ربانی، رسول؛ ادیبی سده، مهدی(۱۳۹۱). رابطه پلیس و احساس امنیت در شهر اصفهان ۱۳۸۸. پژوهش راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۱.
- عبدی، توحید؛ شرافتی پور، جعفر؛ سجادی، غلامرضا(۱۳۸۸). تأثیر عملکرد پلیس اجرائیات در افزایش احساس امنیت شهروندان مراجعه کننده به بوستان های شهر تهران. فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال چهارم، شماره ۴.
- فراستخواه، مقصود(۱۳۷۶). امنیت در قرآن. مجموعه مقالات همایش امنیت و راهکارهای توسعه، تهران: انتشارات ساعی ناجا.
- فشار کهن، جواد (۱۳۸۲). درآمدی بر جامعه شناسی مسائل اجتماعی. تهران: نشر سلمان - سایه هور.
- قدرتی، حسین؛ سردارنیا، خلیلاله؛ ملتفت، حسین؛ برشد، عبدالمهدی(۱۳۸۸). احساس امنیت اجتماعی شبکه های اجتماعی و نهادهای نظم و قانون. فصلنامه پژوهش انتظام اجتماعی، سال اول، شماره چهارم.
- کامران، فریدون؛ عبادتی نظری، سمیه(۱۳۸۹). بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی مؤثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی زنان دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه شناسی دانشگاه های شهر تهران. فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال ۳، شماره ۶.
- کریمایی، علی؛ مرادیان، محسن؛ عباسی، علی(۱۳۸۹). نقش نیروی انتظامی در تأمین امنیت اجتماعی. فصلنامه دانش انتظامی، سال دوازدهم، شماره ۲.
- کلاهچیان، محمود (۱۳۸۲). راهکارهای تحقق امنیت اجتماعی. مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، جلد اول.
- نبوی، عبدالحسین؛ حسین زاده، علی حسین؛ حسینی، هاجر(۱۳۸۸). بررسی تأثیر پایگاه اجتماعی اقتصادی و هویت قومی بر احساس امنیت اجتماعی. فصلنامه دانش انتظامی، سال دهم، شماره ۲.

- نبوی، عبدالحسین؛ حسین زاده، علی حسین؛ حسینی، هاجر (۱۳۸۹). بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی موثر بر احساس امنیت اجتماعی. جامعه‌شناسی کاربردی، سال ۲۱، شماره ۴.
- نجات، امیر؛ یآوری، علیرضا (۱۳۸۸). تهیه و تدوین شاخص‌های عملکردی نیروی انتظامی (امنیت اجتماعی). دوماهنامه توسعه انسانی پلیس، سال ششم، شماره ۲۷.
- نجیمی، نجیم (۱۳۸۵). بررسی جامعه‌شناختی عوامل موثر بر رضایتمندی گردشگری (مطالعه موردی گردشگران خارجی در شهر شیراز». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان، رشته و گرایش علوم اجتماعی-جامعه‌شناسی.
- نوید نیا، منیژه (۱۳۸۴). درآمدی بر امنیت اجتماعی. فصلنامه مطالعات راهبردی.
- Adu-Mireku, Samuel. (۲۰۰۲). Fear of Crime Among Residents of Three Communities in Accra, Ghana, International Journal of Comparative Sociology. IJCS ۴۳(۲), pp: ۱۵۳-۱۶۸.
- Bilgin, Pinar, (۲۰۰۳), "Individual and Social Dimentions of Security", International Studies Review, Vol.۵, Issue۲.
- Celine Teney, Laurie Hanquinet. (۲۰۱۲). High political participation, high social capital? A relational analysis of youth social capital and political participation. Social Science Research, Volume ۴۱, Issue ۵, pp: ۱۲۱۳-۱۲۲۶.
- Dorina Maria Budaa ,Anne-Marie,Lynda Johnston(۲۰۱۴),Feeling and tourism studies,Annals of Tourism Research, Volume ۴۶, May ۲۰۱۴, pp: ۱۰۲-۱۱۴.
- Johnston, Paul Benjamin Lowry, Robert E. Crossler, Allen C Qing Hu, Merrill Warkentin, Richard Baskerville(۲۰۱۳), Future directions for behavioral information security research Computers & Security, Volume ۳۲, pp: ۹۰-۱۰۱.
- Lambropoulo, E. (۲۰۰۷). Citizen's Safety, Business Trust and Greek Police, International Review of Administrative Science, Sage Publications, Vol ۷۰ (۱):۸۹-۱۱۰.
- Murayama, Hiroshi, Tomoko Wakui, Reiko Arami, Ikuko Contextual(۲۰۱۲) effect of different components of social capital on health in a suburban city of the greater Tokyo area: A multilevel analysis Social Science & Medicine, Volume ۷۵, Issue ۱۲, pp: ۲۴۷۲-۲۴۸۰.
- Neil Bruce, (۲۰۱۳). Social security, growth, and welfare in overlapping generation's economies with or without annuities Journal of Public Economics, Volume ۱۰۱, pp: ۱۲-۲۴.
- Thomas, Jim. (۲۰۰۸). Sustainable Security: Developing a Security for the Long Haul. Washington DC: Center for New American Security.